

Møte onsdag den 8. mai 2013 kl. 10

President: Marit Nybakk

Dagsorden (nr. 78):

1. Muntlig spørretime
2. Ordinær spørretime
3. Referat

Presidenten: Fra Statsministerens kontor foreligger følgende brev til Stortinget, datert 7. mai 2013:

«I statsråd for H.M. Kongen holdt på Oslo slott 7. mai 2013 kl. 10.00 er bestemt:

Statsministerens kontor

Statssekretær Per Rune Henriksen gis avskjed i nåde fra sitt embete som statssekretær for statsråd Ola Borten Moe.

Trygve Svensson utnevnes til statssekretær for statsråd Trond Giske.»

Presidenten foreslår at det refererte brevet vedlegges protokollen – og anser det som vedtatt.

Den tidligere statssekretæren, Per Rune Henriksen, har tatt sete som representant.

Representanten Siri A. Meling vil framsette et representantforslag.

Siri A. Meling (H) [10:01:18]: På vegne av Nikolai Astrup, Bjørn Lødemel og meg selv har jeg gleden av å framsette et forslag om tiltak for bedre utnyttelse av vannkraftressursene.

Presidenten: Representanten Bjørn Lødemel vil også framsette et forslag.

Bjørn Lødemel (H) [10:01:37]: På vegner av stortingsrepresentantane Elisabeth Aspaker, Olemic Thommessen, Svein Harberg, Siri A. Meling og meg sjølv har eg gleda av å leggje fram eit representantforslag om å leggje til rette for å prøve ulike modellar for grunneigarstyrt forvaltning av verneområde eller område som blir vurderte verna.

Presidenten: Representanten Anders Anundsen vil framsette et representantforslag.

Anders Anundsen (FrP) [10:02:13]: På vegne av representantene Per Olaf Lundteigen, Martin Kolberg, Hallgeir H. Langeland, Geir Jørgen Bekkevold, Trine Skei Grande og meg selv har jeg den glede å legge frem forslag om endring i § 12 annet ledd i lov om Stortingets ombudsmann for forvaltningen vedrørende særskilt melding til Stortinget.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1 [10:02:50]

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at statsrådene Trond Giske, Inga Marte Thorkildsen og Hadia Tajik vil møte til muntlig spørretime.

De annonserte regjeringsmedlemmer er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

Vi starter da med første hovedspørsmål, fra representanten Siv Jensen.

Siv Jensen (FrP) [10:03:28]: Mitt spørsmål går til statsråd Thorkildsen.

Vi nærmer oss sommer og sommerferie, og det er i utgangspunktet forbundet med idyll for veldig mange barn og unge. Dessverre er det også mange som gruer seg til dette, ikke minst fordi de vet at reisen til opprinnelseslandet kan innbefatte et tvangsekteskap som man overhodet ikke har noe ønske om å oppleve.

I 2012 ble det registrert rekordmange saker knyttet til tvangsekteskap. TV 2 meldte at tallet var på om lag 400, noe som er betydelig høyere enn noen gang tidligere.

Siden 2004 har 2 300 personer søkt hjelp her i landet i forbindelse med tvangsekteskap, men antakelig er mørketallene svært store. Det meldes om at jenter helt ned i 13-årsalderen blir tvangsgiftet, men fra 2004 og frem til i dag er bare to personer domfelt for dette.

I 2006 sa daværende statsråd Bjarne Håkon Hanssen at han gikk inn for 21-års aldersgrense for henteekteskap, men dette er ennå ikke gjennomført – antakelig fordi SV er motstander av en slik innstramming.

Fremskrittspartiet har i mange år fremmet forslag om en lang rekke tiltak og virkemidler som vil være med på å avhjelpe dette, ved ikke minst å sette en 25-års aldersgrense for henteekteskap, stramme inn tilknytningskravene – i det hele tatt være knallharde i denne kampen som i mange tilfeller faktisk gjelder norske statsborgere som opplever ikke å ha den samme friheten som andre jenter.

Hva vil statsråden gjøre for å bedre denne mørke statistikken?

Statsråd Inga Marte Thorkildsen [10:05:35]: Det er et viktig spørsmål som representanten reiser, og det er et tema som det heldigvis er mye diskusjon om, også når det ikke er sommer – diskusjonen varer nå hele året. Dette er et problem som ikke bare knytter seg til sommeren når mange skal reise på ferie, men dessverre til hele året.

Vi har nylig langt fram en ny handlingsplan mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og alvorlig begrensning av unges frihet. Det er ikke tilfeldig at vi har lagt det opp på den måten, for noe av hovedproblemet her knytter seg til at tvangen ikke starter med tvangsekteskapet, men den inntrer mye før ved at man begrenser de unges frihet til å velge, de unges frihet til å være en del av fellesskapet, og

til å få lov til å være norsk. En del foreldre frykter at de skal bli for norske. Derfor er vi nødt til å nå ungdommen tidligere.

Det vi gjennom flere år nå har satset på, og som har vist seg vellykket, er kompetanseheving. Vi sørger for at alle som kommer i kontakt med barn og unge, skal ha god kompetanse om disse problemstillingene, ikke minst politiet. Vi har også etablert regionale team som skal jobbe med dette og drive med opplæring. Vi jobber med utenriksstasjonene våre, som gjør en viktig jobb med å bistå unge som er blitt sendt ut. Og ikke minst retter vi oss mer mot ungdomstrinnet gjennom minoritetsrådgiverne, som jeg mener er en veldig god ordning, og som jobber både opp mot foreldregenerasjonen og opp mot de unge sjøl, sånn at de skal bli klar over at tvangen og begrensninga i deres frihet, som mange blir utsatt for, ikke er grei – den kan også være ulovlig og er ofte beheftet med mye vold. Så det å komme inn tidligere – ikke bare rette oss mot videregående trinn, men også mot ungdomstrinnet – er en viktig del av regjeringas strategi.

Siv Jensen (FrP) [10:07:32]: Jeg betviler ikke statsrådens engasjement for disse unge jentene, men problemet ligger i at regjeringen legger frem handlingsplan på handlingsplan uten å iverksette de nødvendige tiltakene.

Det er jo slik at mange av disse unge jentene havner i en sterk lojalitetskonflikt. Det er jo ikke mangel på kunnskap hos disse jentene, de vet utmerket godt hva slags samfunn de lever og bor i, men de møter helt andre holdninger hjemme som gjør at de kommer i en lojalitetskonflikt. Da er det til syvende og sist et spørsmål om hvilke tiltak og sanksjoner som ligger i lovverket, som gjør det mulig å stoppe dette, og som gjør det mulig å straffeforfølge foreldre som utsetter barna sine for dette.

Når tallene er så entydige – kun to er domfelt for dette, til tross for at vi vet at omfanget er stort – må statsråden iverksette hardere tiltak. Vil hun det?

Statsråd Inga Marte Thorkildsen [10:08:33]: Det er også viktig med domfellelser på dette området. Men som tilfellet ofte er når det gjelder vold i nære relasjoner, er det vanskelig å få domfellelser. Det skyldes både at mange er redde for å vitne, og at man ikke tør å stå fram og fortelle. Heldigvis, gjennom å rette søkelyset mot disse tabubelagte problemstillingene – enten dette skjer i minoritetsmiljøer eller etnisk norske miljøer – får vi flere til å stå fram og tørre å be om hjelp. Det er det aller, aller viktigste for å få slutt på volden.

Ellers ønsker vi at politiet skal bli bedre til å etterforske. Vi har noen ganske grølle eksempler – noen steder fatale eksempler – på at ungdom ikke er blitt tatt på alvor når de har kommet og fortalt om volden. Det at vi har etablert barnehusene, kan gjøre at vi får spisskompetanse, og som kan bistå flere av disse unge. Så tror jeg også at konfliktrådene kan bidra – det har jeg sett med egne øyne – der unge ønsker forsoning, for det er ikke nødvendigvis straff de alltid ønsker seg, men de ønsker at volden skal slutte, og at familien og foreldrene skal akseptere dem og anerkjenne dem.

Presidenten: Det blir gitt anledning til tre oppfølgings-spørsmål – først representanten Solveig Horne.

Solveig Horne (FrP) [10:09:47]: Vi vet at statsråden er veldig opptatt av likestilling, også sett ut fra et integreringsperspektiv. Mange unge jenter i dag med minoritetsbakgrunn tar høy utdanning, noe som er veldig bra – det er jenter vi trenger ute i arbeidslivet.

Så sier statsråden i sitt svar at regjeringens tiltak er å komme inn tidlig, og at en har rådgivere på skolen. Men vi ser at velfungerende jenter med universitetsutdanning faktisk tvinges til å reise til familiens tidligere hjemland for å gifte seg. Ofte blir de gift med analfabeter. Disse jentene blir altså satt mange år, eller milevis, tilbake i sin utvikling – jenter som kunne blitt en ressurs, og som Norge trenger.

Norge har i dag ikke aldersgrense for henteekteskap, Danmark har innført en grense på 24 år. Mitt spørsmål til statsråden blir: Hvilke grunner har hun for ikke å sette inn et så viktig tiltak som å ha en grense på henteekteskap?

Statsråd Inga Marte Thorkildsen [10:10:51]: Jeg er enig i mye av beskrivelsen, sjøl om mye tyder på at det begynner å flate ut i grupper som har vært i Norge, og at dette bedrer seg etter hvert som nye generasjoner vokser opp i Norge, og man blir kjent med det norske samfunnet. Det er også veldig viktig at vi jobber for at begge foreldre får arbeid og føler seg som en del av det norske samfunnet. Jeg er f.eks. veldig opptatt av at mødre må komme ut i arbeid og få et liv som er videre enn familielivet. Det er en viktig del av dette også.

Når det gjelder Danmark, har debatten der tatt noen vendinger som jeg håper at vi ikke vil oppleve. En har fått en situasjon hvor det har blitt veldig polarisert i «oss» og «dem», hvor det er spørsmål om det faktisk fungerer etter hensikten. Det rammer også andre som egentlig ikke var tenkt å skulle rammes av spørsmålet – som egentlig dreier seg om tvangsekteskap. De får ikke den de elsker, til Danmark, på grunn av denne regelen som egentlig skulle rette seg mot noen helt andre. Så treffsikkerhet er også et spørsmål her.

Presidenten: Michael Tetzschner – til oppfølgings-spørsmål.

Michael Tetzschner (H) [10:12:03]: Vedrørende det siste tror jeg kanskje statsråden skulle interessere seg mer for resultatene i Danmark. Uten at jeg går inn for den 24-årsregelen som er innført, og som nå er allment politisk fellesgods i Danmark, kan man jo av og til se over landegrensene og se hva som fungerer. Der er det å hente ektefeller i sitt opprinnelige hjemland, som lå på 70 pst., gått ned til 30 pst. Det får også virkninger for integrasjonen fremover.

Jeg la merke til at statsråden snakker seg fort varm om det vi alle er enige om, nemlig problembeskrivelsen. Så viser hun til mange prisverdige tiltak, og jeg er enig i at det er flott de blir iverksatt, men det jeg etterlyser, er om statsråden har nye ideer og løsninger. Når man avviser andres forslag, slik spørsmålsstilleren opprinnelig var inne på: Har statsråden nye ideer?

Statsråd Inga Marte Thorkildsen [10:13:12]: Det er ikke idétørke som er problemet her, hvis det er det representanten tror. Én av de nye ideene ligger i den nye handlingsplanen som jeg ikke har registrert at representanten Tetzschner har vært spesielt engasjert i tidligere, men som handler om at man i større grad skal rette seg mot ungdomstrinnet med det forebyggende arbeidet. Man skal komme inn før tvangsekteskapet begynner å nærme seg, for dette handler om alvorlige begrensninger i unges frihet som trer inn langt før.

Vi er også veldig opptatt av at samfunnskunnskapsdelen i introduksjonsprogrammene i større grad må rette seg inn mot å få foreldrene til å forstå hvilke behov barna har.

Vi jobber opp mot barnevernet for at de skal bli bedre i stand til å ta tak i disse problemstillingene og hjelpe barna. Det får vi til dels mye kritikk for, for vi er veldig tydelige på at vi ikke skal ha et kulturellevistisk barnevern. Vi skal ha et barnevern som beskytter alle barn, uansett hvor de kommer fra.

Så det er ikke idétørke, men det er å fortsette med en retning som vi vet har effekt.

Presidenten: Geir Jørgen Bekkevold – til siste oppfølgingsspørsmål.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [10:14:21]: De siste årene har IMDi overtatt ansvaret for personer som er utsatt for tvangsekteskap med behov for beredskapshjem, fra organisasjonen SEIF. Da SEIF hadde ansvaret, kunne de på kort varsel, ofte helt ned til en time, ordne leilighet til personer som trengte det. Men nå, når IMDi har tatt over, registrerer vi at det som tidligere var et strakstiltak, har blitt erstattet med byråkrati – med søknader og kasteballproblematikk – noe som gjør at personer i sin største krise må gå på vent, ofte hjemme hos familiene som de frykter, i mange dager, kanskje uker, og dette er uholdbart.

Videre ser vi at oppfølgingen i etterkant av et opphold i krisebolig, på alt fra seks til åtte måneder, er mangelfull. Der SEIF tidligere hadde tett oppfølging i flere år etter, er oppfølgingen nå høyst varierende. Mange blir overlatt til seg selv eller overført til Nav eller et annet offentlig tilbud uten spesialkompetanse på feltet. Hva vil statsråden gjøre for å rette opp i disse forholdene hva gjelder både ventetiden for boliger og oppfølgingen i etterkant?

Statsråd Inga Marte Thorkildsen [10:15:30]: Jeg er glad for at det offentlige tar et større ansvar i disse sakene enn hva som var tilfellet før, for jeg husker hvordan det var. På begynnelsen av 2000-tallet jobbet jeg sjøl – ikke som statsråd, men – som kvinnepolitisk leder i SV. Da interesserte jeg meg veldig for disse sakene. Det var veldig få som kunne noe særlig om det. Siden har jeg sett en rivende utvikling, heldigvis, hvor det offentlige har tatt et større ansvar enn det som var tilfellet før.

Men jeg har også merket meg det som Gerd Fleischer, leder av SEIF, har sagt. Jeg har hatt et eget møte med henne om det, for å gå alvorlig inn i dette, for jeg ønsker ikke at vi skal ha et byråkratisk system som gjør at mennesker ikke får hjelp – altså at det blir for mye byråkrati. Det er ikke

ønskelig, så vi går inn og ser på hvordan situasjonen faktisk er, hvordan ser den ut fra ulike ståsteder – fra SEIFs, men også fra de andres ståsted. Jeg er veldig opptatt av at vi spør de unge sjøl – bl.a. er hun veldig opptatt av disse såkalte krise-krisesakene, og der er jeg interessert i å vite om vi klarer å gi et fullgodt tilbud til dem.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Svein Flåtten (H) [10:16:47]: Det er et spørsmål til nærings- og handelsministeren.

Norsk fastlandsindustri konkurransekraft har over lang tid vært svekket av et kostnadsnivå som er 70 pst. høyere enn handelspartnernes, og av middelmådige resultater i innovasjon og nyskaping. Faresignalene har vært klare lenge, og det har ikke manglet på advarsler fra verken næringen selv eller opposisjonen. Opposisjonen har stort sett blitt beskyldt for å tilsmusse glansbildet av den rødgrønne regjeringens næringspolitikk ved å snakke om det som den nå selv beskriver som faresignaler.

I all hast sist søndag formiddag, i beste kirketid, la regjeringen frem en vekstpakke for å motvirke nettopp disse faresignalene om at fastlandsøkonomien stadig svekkes. Når man tar i betraktning det svært høye tempoet i fremleggelsen, som kjører over både det nedsatte skatteutvalget og høringer som har vært på gang, avfører det to helt sentrale spørsmål. For det første: Når ble regjeringen og næringsministeren klar over faresignalene for den norske tosporsøkonomien? Og mener næringsministeren at de foreslåtte tiltakene er av det omfang som skal til for varig å forbedre rammevilkårene for den norske fastlandsindustrien, med utgangspunkt i dagens situasjon?

Statsråd Trond Giske [10:18:29]: Faresignalene for norsk næringsliv ble vi vel klar over allerede høsten 2008, da finanskrisen slo inn over hele verden, da den spekulative markedsliberalismen hadde spilt fallitt i USA og resulterte i mange, mange millioner arbeidsløse. I EU økte ledigheten med to millioner mennesker bare fra i fjor til i år. Det er 26 millioner som er arbeidsløse. I enkelte land nærmer ungdomsledigheten seg 60 pst. I vårt naboland Sverige, som er en av våre viktigste handelspartnere, er ledigheten igjen stigende. Den nærmer seg 8,5 pst., mens hver fjerde ungdom er ledig. Så krisen er et alvorlig faktum i hele vår verdensdel.

Norge er i en helt unik posisjon, hvor vi har nærmest full sysselsetting, sterk vekst og god næringsutvikling midt oppi denne situasjonen. Men regjeringen har helt siden 2008 hatt en bevisst, målrettet politikk for å begrense skadevirkningene av denne krisen i vår egen økonomi. Oljeprisen er rimelig høy, og det er høy investeringstakt – den sektoren går godt. Mye annet næringsliv går også veldig godt, så det er ikke en todeling hvor olje- og gasssektoren går godt og alt annet går dårlig. Men det er noen næringer og nisjer som rammes ekstra hardt. Ett eksempel er verftsindustrien, som våren 2010 opplevde 90 pst. ordredgang. Da laget vi en egen verftspakke og sørget for at disse verftene kom seg igjennom krisen. Nå tjener de gode penger.

Nå ser vi at det er skog- og trenæringen som sliter. Det rammer en bransje med 25 000–30 000 sysselsatte. Da setter vi inn spesifikke tiltak for denne bransjen. Det er en slik næringssspesifikk politikk – ikke en næringsnøytral politikk, som tidligere har blitt ført – som hjelper norsk næringsliv igjennom en krise. Det er dette vi følger opp, også i revidert nasjonalbudsjett.

Svein Flåtten (H) [10:20:37]: Jeg registrerer at næringsministeren – som alltid når han besøker Stortinget – henfaller til å snakke om situasjonen rundt omkring i Europa, i stedet for å svare hva han selv har tenkt å gjøre.

Dette understreker det jeg sa i mitt første spørsmål, nemlig at det eneste som hastet på søndag – så vidt jeg kan forstå – var å presentere nyheten. De tiltakene som da ble presentert, er tiltak som i beste fall får virkning i 2014. Skattetiltakene får ikke noen virkning før langt ute i 2015, når næringslivet får skatteseddelen – hvis de da har tjent noen penger, slik at de skal betale skatt.

Spørsmålet er: Hvis det er slik at man nå vil gjøre noe på grunn av faresignalene, hvorfor har man ikke i revidert nasjonalbudsjett gått inn med tiltak – som kunne virke omgående? Jeg vet at man har gått inn i skogindustrien når krisen står for døren, men her snakker vi om de langsiktige problemene hos fastlandsindustrien i Norge.

Statsråd Trond Giske [10:21:41]: Vi gjør begge deler. Allerede høsten 2008 begynte vi med statsbudsjettet for 2009. Da advarte Høyre mot å bruke mer penger. Noen måneder senere kom vi med en svær tiltakspakke. Da mente Høyre at det var for lite og for sent. Nå viser det seg at vi har truffet omtrent der vi skulle for å holde hjulene i gang – uten å skape for stort press i økonomien. Det gjør vi nå også.

I revidert nasjonalbudsjett kommer det tiltak – hele skog- og trepakken på 750 mill. kr kommer der. Tiltakene for å gi oljeselskapene litt større ansvar for risikoen for overskridelser i Nordsjøen kommer i revidert nasjonalbudsjett. Vi varsler også en retning hvor vi senker selskapskatten – et forslag som Høyre aldri har fremmet i denne sal – hvor vi øker avskrivningssatsene, hvor vi bedrer finansieringen av SkatteFUNN og legger til rette for innovasjon og utvikling, slik at næringslivet ser i hvilken retning det går. Det er i den retningen vi skal fortsette – med full sysselsetting midt i et hav av arbeidsløshet i Europa.

Presidenten: Det blir gitt anledning til fire oppfølgingsspørsmål – først Jan Tore Sanner.

Jan Tore Sanner (H) [10:22:50]: Næringsministeren er, som vanlig, svært upresis. Realiteten er at forslagene som skal bidra til å styrke fastlandsindustrien, utsettes til en eventuelt ny regjering overtar. For å si det slik: Hvis det er vi som skal overta, har vi ikke noe imot de forslagene som er presentert.

Det overraskende er at man ikke har brukt handlingsrommet i revidert nasjonalbudsjett til å iverksette tiltak nå – med unntak av 250 mill. kr til tre- og skogindustrien. Realiteten er at regjeringen har omprioritert milliard-

beløp i revidert nasjonalbudsjett. Det frigjøres 4,5 mrd. kr fra folketrygden, og så strør man kun noen få millioner inn i det som kan bidra til å styrke forskning og utvikling. Innenfor bl.a. brukerstyrt innovasjonsarena blir bare én av tre søknader innvilget.

Hvis man mener at det er nødvendig å bygge et forsvarsverk, hvorfor utsetter man det i minst et halvt år? Hvorfor gjør man ikke noe nå?

Statsråd Trond Giske [10:23:57]: Vi gjør noe i hvert eneste budsjett, også i revidert nasjonalbudsjett. Det å kalle en pakke på $\frac{3}{4}$ mrd. kr til en spesifikk næring nærmest for en bagatell, er jeg dypt uenig i. Dette er en av de største næringspakkene noensinne. Det å bidra til innovasjon, til forskning, til bedre skogsbilveier, til bedre framkommelighet for tømmerbiler på det vanlige veinettet og, ikke minst, bidra med 0,5 mrd. kr i investeringskapital til nyskapende, innovative og vekstfremmende bedrifter skulle man tro at Høyre heiet på, men man er imot for å være imot. Dette er en utrolig viktig pakke for å avhjelpe mange tusen arbeidsplasser som nå sliter.

Så er det den overordnede økonomiske politikken. Vi kan ikke begynne å bruke mer penger i en økonomi som er ved full kapasitet. Det å sørge for handlingsregelen – sørge for en ansvarlig oljepongebruk – og ikke sette rente, valutakurs og konkurransekraft i spill er nesten det aller viktigste for norske bedrifter. Her er Høyre og Fremskrittspartiet på sine lunsjmøter tydeligvis ennå ikke enige om en strategi.

Presidenten: Harald T. Nesvik – til oppfølgingsspørsmål.

Harald T. Nesvik (FrP) [10:25:15]: Denne gangen håper jeg statsråden svarer på spørsmålet istedenfor å komme med mye utenomsnakk og bortforklaringer. Mitt spørsmål til statsråden er: Hvorfor kommer ikke flere av de tiltakene som er varslet, i revidert nasjonalbudsjett?

Selskapskatten er et av punktene. Men selskapskatten vil ikke ha noen virkning før i 2014, kanskje i 2015.

Når det gjelder statsrådets pakke på $\frac{3}{4}$ mrd. kr til skogindustrien, er 500 mill. kr av dem overført til Investinor, der man skal kunne begynne å søke på prosjekter. Pengene er øremerket for denne sektoren – det står sikkert i brevet til Investinor. Problemstillingen er at det tar lang tid før man får i gang disse prosjektene. Spørsmålet mitt går nettopp på dette: Hvorfor kommer man ikke med tiltak nå? I den pakken som ble framlagt, er det – som bl.a. representanten Flåtten sa – bare en liten del som gjelder for 2013, det aller meste gjelder på et senere tidspunkt. Hvorfor trengte man da å ha pressekonferanse søndag?

Statsråd Trond Giske [10:26:21]: Pressekonferansen søndag trengte man for å presentere tiltak som kommer nå. Den viktigste – børssensitive – grunnen til at man måtte ha pressekonferanse på en søndag, er det man gjør innenfor oljesektoren. Man begrenser noe av friinntekten i oljesektoren – strammer litt til. Det er en risikooverføring til oljeselskapene – slik prøver man å få litt færre overskridelser. Man har sett noen prosjekter hvor man har brukt

mange milliarder mer enn planlagt, og hvor staten har tatt det meste av regningen. Nå må oljeselskapene ta litt mer av regningen i disse prosjektene.

Hele skog- og trepakken kommer. Det kommer tiltak innenfor arbeidsmarkedspolitikken. Budsjettet for 2013 er jo også tilpasset den økonomiske situasjonen. Veldig mange av tiltakene er på plass – forenklingstiltak, forskningstiltak, aktive utdanningspolitiske tiltak. Dette er noe som sørger for at Norge går godt. Vi har truffet denne planen hver eneste gang, og vi treffer den helt riktig også nå.

Presidenten: Line Henriette Hjemdal – til oppfølgingsspørsmål.

Line Henriette Hjemdal (KrF) [10:27:31]: Det er bra at regjeringen kommer med tiltak for skogsektoren. Det er en viktig sektor, med store ringvirkninger.

Regjeringens storsatsing på 500 mill. kr skal skje innenfor Investinor. Hvis vi skal tro deres egne hjemmesider, er dette et investeringsselskap som sammen med private investorer skal gjøre noen bedrifter «verdensledende». Man skal plukke ut de beste av de beste. Man skal satse internasjonalt, sier de, man besitter som selskap «unik teknologi», og man skal allerede ha tatt den teknologiske risikoen.

Mitt spørsmål, som de foregående representantenes, dreier seg om følgende: Dette skal skje i 2014, for det står i revidert nasjonalbudsjett at disse pengene skal stå på en sperret konto i 2013. Det skal altså skje i 2014. Mitt spørsmål er enkelt – hvorfor 2014 og ikke 2013?

Statsråd Trond Giske [10:28:32]: Investinor står helt fritt når det gjelder å starte å se etter disse prosjektene – fra i morgen av om så er – for det tar litt tid for Investinor å sile og å kvalitetssikre dem. Investinor ble nylig tilført 1,5 mrd. kr ekstra. Investinor har nå 4,2 mrd. kr til disposisjon for å investere i ulike, gode næringsprosjekter. Ikke én investering kommer til å bli forsinket i Investinor. Tvert imot tror jeg Investinor allerede har begynt å jobbe med å skaffe seg kompetansen og kunnskapen – og se etter de prosjektene som er aktuelle.

Dette er måten vi driver en moderne næringspolitikk på. Vi subsidierer ikke gamle arbeidsplasser som ikke lenger har livets rett. Vi investerer i nye selskaper gjennom såkornfond, gjennom Investinor og gjennom en offentlig, aktiv politikk. I f.eks. Østfold har vi Borregaard som et glitrende eksempel på en bedrift som har omstilt seg, som har investert i ny teknologi og i produksjonssystemer, som har automatisert, som har funnet nye markeder – og som driver veldig godt. Det er den veien vi skal gå.

Presidenten: Borghild Tenden – til oppfølgingsspørsmål.

Borghild Tenden (V) [10:29:46]: Den største trusselen for en todeling i økonomien er vel til syvende og sist økt oljeaktivitet, og den har fordoblet seg siden 2005. Derfor stiller vi i Venstre oss litt undrende til at Arbeiderpartiet vil starte oljeboring – eller utrede det – i sårbare

områder som Lofoten og Vesterålen. Forstår ikke næringsministeren at økt oljeaktivitet står i direkte motstrid til regjeringens ønske om mindre todeling i norsk økonomi?

Statsråd Trond Giske [10:30:22]: Først og fremst tror jeg vi skal være veldig glad for at vi har en veldig sterk olje- og gasssektor i Norge, og ikke minst at vi gjennom en veldig åpen politikk har hatt en konkurranseflate ut mot resten av verden som har gjort at våre bedrifter er utrolig konkurransedyktige. Det som er spennende i olje- og gassnæringen nå, er at norske bedrifter selger nesten like mye varer og tjenester til utlandet som vi selger naturgass. Vi går fra å være råvareeksportør til å være kunnskaps- og kompetanseeksportør. Vi leverer til andre lands olje- og gassnæring. Det gir oss flere bein å stå på, det styrker handelsbalansen, og det gjør at norske bedrifter har sterk vekst.

Vi ser at noen bedrifter leverer noe til olje- og gasssektoren og noe til andre sektorer. Det gjør dem sterkere, det sørger for at de har flere bein å stå på, men vi må passe på at ikke etterspørselstyngden i denne sektoren blir så stor at all kompetanse dras dit, og at kostnadsnivået for de andre blir for høyt. Det er det vi gjør nå med denne pakken. Men å styre det gjennom antall konsesjoner, f.eks., tror jeg er en dårlig strategi.

Presidenten: Da går vi til neste hovedspørsmål.

Dagrun Eriksen (KrF) [10:31:43]: Jeg har et spørsmål til statsråd Inga Marte Thorkildsen.

For Kristelig Folkeparti er valgfrihet for familien viktig. Det tror jeg alle har skjønt etter vårt landsmøte, hvor vi vedtok forskjellige ordninger tilpasset ulike familier, fordi familier er forskjellige, barn er forskjellige, og de har forskjellige behov. Moderne familiepolitikk handler om å gi familien rom og tid til både å være familie og å være familie i møte med samfunnet. For oss er det ganske viktig å understreke at familien vet best, og det er to viktige tiltak vi trenger for å få til en god valgfrihet.

Det er ti år siden jeg var med å framforhandle barnehageforliket her i salen. Mens SV da kun var opptatt av først og fremst pris, deretter plass, var vi i Kristelig Folkeparti også bekymret for kvaliteten. Nå, ti år etter, har de rød-grønne begynt å få den samme bekymringen. Foreldres valgfrihet er ganske avhengig av at vi har gode barnehager med mange nok og trygge voksne. Likevel ser vi at regjeringen har skjøvet kravet om voksne i barnehagen helt ut til 2020. Burde ikke dette haste like mye som maksprisen hastet for ti år siden?

Det andre tiltaket er kontantstøtten for å få på plass en valgfrihet. Regjeringen fjernet den for toåringene, så økte de beløpet for ettåringene, og nå ser vi i revidert nasjonalbudsjett at regjeringen må øke bevilgningen til kontantstøtten med 30 pst. Statsråden har tidligere i debatt med meg i et annet medium sagt at kontantstøtten har vært for lav til at den er et reelt alternativ. Ser statsråden og regjeringen nå at dette er en ordning noen familier har behov for og ønsker å bruke, til tross for sterke skremser i 15 år, og at økning og ikke kutt er veien å gå fordi dette er et tiltak foreldre har behov for og ønsker å bruke?

Statsråd Inga Marte Thorkildsen [10:33:46]: La meg starte med å gratulere representanten med gjenvalg som nestleder i Kristelig Folkeparti.

Jeg er glad for at dette temaet tas opp. Det er et viktig tema, ikke bare valgfrihet som sådan, men hvordan vi tilrettelegger for et samfunn som sikrer at vi gir det beste tilbudet til barn, den beste oppveksten de kan få, styrker foreldrene til å være gode foreldre, at vi tar et felles ansvar også for barn som trenger noe ekstra, og at vi tilrettelegger for at både kvinner og menn kan stå på egne bein, kan bidra til samfunnet, ha en økonomisk frihet og samtidig også ha muligheten til å være gode, nære foreldre uten å bli begrenset, f.eks. av trange kjønnsroller. Derfor er vi også enige i spørsmålet om tredeling av foreldrepermisjonen, vi og Kristelig Folkeparti, og det er jeg glad for.

Til spørsmålet om barnehagene, er det også en sak vi er veldig stolte av fra SVs side og fra regjeringas side. Barnehageforliket ble inngått med Kristelig Folkeparti som motstrebende partner, de hadde egentlig ikke ønsket å være med, men ble presset inn den gangen. Det vi har fått til, er en revolusjon i familienes hverdag, som virkelig har bidratt til valgfriheten, men først og fremst har det bidratt til å gi barn et godt tilbud før skolealder og til at flere kvinner kan delta i arbeidslivet. Det er viktig for likestilling, men også viktig for barn, som får tryggere, mer sjølstendige mødre.

Vi er veldig for bemanningsnorm, i motsetning til de potensielle regjeringspartnerne som Kristelig Folkeparti skal støtte seg til. Vi er også skeptiske til to opptak i året uten å sikre at vi får en god nok bemanning for ettåringene. Det å, la meg si, måke unger inn i barnehagen, ettåringene, uten at vi har tilstrekkelig bemanning for å ivareta dem, har tilstrekkelig antall voksne, men helst også pedagoger – det er vi veldig opptatt av fra SVs side – mener jeg ikke er bra. Vi må ha gode, trygge barnehager. Nå har vi klart å gi det som en rettighet til de aller fleste familier med små barn, men vi må også sikre kvaliteten.

Dagrun Eriksen (KrF) [10:35:53]: Historiefortelling er subjektivt. SVs versjon av et Kristelig Folkeparti som var motstrebende og i motstrid til å være med i barnehageforliket, er en usann historiefortelling. Vår bekymring inn i forliket var nettopp det statsråden nå snakket om, nemlig å «måke» – jeg tror hun brukte det begrepet – barn inn i barnehagen uten at vi har gode nok voksne. SV var mest opptatt av å få på plass maksprisen, mens vi ønsket både å få flere plasser og kvalitet fordi vi visste at vi trengte gode, trygge barnehager for å få dette på plass.

Vi ser i tillegg at regjeringen ikke har klart å ordne opp i en veldig viktig ting, nemlig å kombinere kontantstøtte og barnehage. Det er i dag en nesten umulig situasjon, så det å klare å være til stede i arbeidslivet har regjeringen lagt inn hindringer for.

Statsråd Inga Marte Thorkildsen [10:36:54]: Vi skal ikke bruke veldig mye tid på en historie som er ti år tilbake i tid, men det er nå i hvert fall et faktum da, at det var en – skal vi si, litt uheldig – allianse av SV og Fremskrittspartiet som startet hele dette løpet, og som endte opp med

en avtale som til slutt alle måtte være for, for det var den veien det måtte gå.

Fram til man ble enige om barnehageforliket, var det veldig få barnehageplasser som ble bygd. Det var en veldig svak økning, og hovedstrategien til Bondevik-regjeringen den gang var kontantstøtte. Dersom Kristelig Folkeparti, Fremskrittspartiet og Høyre kommer i regjering på nytt, eller en eller annen variant der på høyresida, vil hovedstrategien igjen bli kontantstøtte, kanskje med en obligatorisk kommunal kontantstøtte til og med, hvor kommunene da nødvendigvis må velge om de skal satse på kontantstøtte eller på barnehager lokalt. Det er billigere å bruke penger på kontantstøtte, og det kan gå på bekostning av kvaliteten i barnehagene. Det er den store diskusjonen framover. Hva skal man satse på, kontantstøtte eller barnehager? Vi er klare på at vi ønsker barnehager, og vi ønsker bedre kvalitet også.

Presidenten: Det blir gitt anledning til tre oppfølgings-spørsmål – først Hans Olav Syversen.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:38:06]: Med ny regjering får barnefamilie et bedre valg. De får både gode barnehager og en kontantstøtte, ikke enten–eller, som statsråden nå annonserte. Ellers kan jeg fortelle statsråden at jeg har vært hjemme med mine barn med kontantstøtte, så nå får hun se en av oss i levende live, og at vi ser noenlunde normale ut i grunnen, vi som har brukt kontantstøtte.

Katta kommer ut av sekken når statsrådens partifelle i Vårt Land i dag sier følgende om opposisjonen:

«Frp og H øker kontantstøtten for at mor ikke skal jobbe og barna ikke gå i barnehagen.»

Så banalt og så platt kan SV få sagt det. Mitt spørsmål til statsråden er: Hva er grunnen til at SV ikke anerkjenner at mange foreldre faktisk ønsker å bruke mer tid med sine barn?

Statsråd Inga Marte Thorkildsen [10:39:08]: Jeg tror de aller fleste foreldre ønsker seg mer tid med sine barn, og jeg tror at det er mange som også føler på en tidsklemme og en dårlig samvittighet for at de ikke får vært mer sammen med barna. Det deler vi med Kristelig Folkeparti; vi ønsker å tilrettelegge bedre for at det er mulig både å være tilstedeværende, nære foreldre og å kunne delta i arbeidslivet. Den strategien ønsker vi skal omfatte både kvinner og menn.

Det er veldig bra at det også er menn i vårt samfunn som velger mer tid med barna sine. Det er en trend vi nå er inne i, og som vi også stimulerer til gjennom at vi endrer kjønnsroller som har vært veldig standhaftige og konservative også i Norge, men som bl.a. på grunn av foreldrepermisjonen og øremerking til fedre har bidratt til en endring. Det er veldig bra.

Spørsmålet her er jo om vi skal betale folk for å la være å bruke barnehage, det er det kontantstøtte handler om – jo, det er det! Det er det eneste kriteriet man stiller opp: Bruker du barnehage eller ikke. Hvis man betaler folk for å la være å bruke et så viktig velferdsgode, er det flere som blir hjemme fra arbeid, og det er færre barn som kommer i barnehagen.

Solveig Horne (FrP) [10:40:23]: Det er jo litt rart å høre en statsråd som snakker ned en kontantstøtte som hun selv øker i revidert budsjett, på grunn av at foreldrene faktisk har valgt kontantstøtte for sine barn. Og når man driver skremselspropaganda om at en borgerlig regjering vil øke kontantstøtten og øke valgfriheten, så er det altså under denne regjeringen kontantstøtten øker.

Regjeringen har altså satt inn kvoter på foreldrepermisjonen. Den har bare ett opptak når det gjelder inntak i barnehager. Det er nesten datoer for når du må føde barn, og når du skal ha både permisjon og barnehage. Det har gjort at valgfriheten til familiene har skrumpet inn under denne regjeringen. Resultatet er da at folk velger kontantstøtte, for folk velger å ha mer tid hjemme med familien sin. Det gjør de under denne regjeringen.

Så spørsmålet blir: Er statsråden fornøyd med at regjeringen øker kontantstøtten?

Statsråd Inga Marte Thorkildsen [10:41:26]: Man skal være politiker fra Fremskrittspartiet for å påstå at valgfriheten har gått ned under denne regjeringa. Det vi har satset på, har nettopp vært å gi foreldre og barn det de ønsker seg, og det er tilgang til gode barnehager, som de aller fleste nå har rett til.

Så er vi de første til å innse at vi er nødt til å gjøre noe med spørsmålet om opptak, og at vi bør gjøre det parallelt med at vi øker bemanninga. Særlig er vi bekymret for ettåringene – om det blir for mange ettåringer, uten at kommunene sikrer en bemanning i bønn. Derfor er vi for en bemanningsnorm – i motsetning til Fremskrittspartiet.

Spørsmålet om kontantstøtte dreier seg, som jeg sa, om vi skal betale folk for å la være å bruke barnehager. Barnehager er så viktige for barn – særlig for barn som trenger noe ekstra, særlig for barn som ikke har gode norskkunnskaper, er det spesielt viktig. Det er viktig for å sikre at kvinner kan delta i arbeidslivet, og det er viktig også for norsk økonomi. Så det er jo en del av næringspolitikken vår. Det er å sikre at vi har tilgang til kvinner i arbeidslivet fordi de representerer viktig arbeidskraft for norsk økonomi.

Linda C. Hofstad Helleland (H) [10:42:42]: Ingen av oss vet hvilke barn vi får. Om vi får friske og raske barn, som springer til barnehagen når de er ett år, og er klar for å være borte en hel dag fra mor og far, eller om vi får barn som har litt andre behov, som ikke er klar for en «fyllplass» – syv-åtte timer i barnehagen hver dag i en uke. Dette er det opp til foreldrene å vurdere, og det er derfor vi i Høyre er for kontantstøtte. Vi mener det skal være foreldrene som avgjør hva som er best for barna, og ikke politikerne. I Høyre vil vi ikke gjøre oss til moralske dommere over andres liv.

Selv om vi nå ser at eksporten av kontantstøtte går ned, mener vi likevel det er galt at kontantstøtten eksporteres ut av landet. Hvorfor gjør ikke regjeringen noe for å forhindre eksport av kontantstøtte?

Statsråd Inga Marte Thorkildsen [10:43:47]: Vi ser jo på ulike måter for å hindre at man «eksporterer» vel-

ferdsytelser, for å bruke et sånt begrep, og det er satt i gang et arbeid for å se på hvilket handlingsrom vi har innenfor EØS-avtalen, som Høyre er en glødende tilhenger av.

Å gå inn for en obligatorisk ordning med kontantstøtte for kommunene mener jeg er et veldig dårlig eksempel på hvordan man bør forsøke å løse et sånt problem. Jeg tror heller ikke det er mulig å løse det på den måten, for ESA kommer raskt til å gå inn i det. Det er i hvert fall mitt tips. Men hele problemstillinga knyttet til kontantstøtten, handler jo om hvorvidt vi ønsker å betale folk for å la være å bruke barnehage, eller om vi ønsker å stimulere flere til å bruke barnehage. I Drammen, som representanten kjenner godt, og hvor Høyre styrer, sier man at det ikke er forsvarlig å bruke kontantstøtte fordi det hindrer integrering, det hindrer at barna får muligheten til å komme i barnehage og lære seg norsk og at kvinnene også får delta i arbeidslivet, som er så viktig igjen for deres barn.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Harald T. Nesvik (FrP) [10:45:10]: Mitt spørsmål går til næringsministeren.

Næringsministeren har i en årrekke påpekt viktigheten bl.a. av å få ned lederlønsutviklingen i Norge. Gang på gang har vi sett statsråden påpeke, særlig overfor privat sektor, hvor viktig det er at disse lønningene reduseres betydelig.

Nå har vi akkurat bak oss et lønnsoppgjør – riktignok et mellomoppgjør – og vi har vel fått en lønsutvikling på ca. 3,5 pst. for i år. Videre er også det tekniske beregningsutvalgets tall for lønnsoppgjøret 2012 nå klare. De kom vel i mars-april.

Vi har jo sett bl.a. når det gjelder pensjonister i Norge, at de har fått redusert sin kjøpekraft i forhold til lønsmottakere. Det er jo en ønsket politikk fra regjeringen. Videre har vi også sett, fra det tekniske beregningsutvalget, at den generelle lønsutviklingen i samfunnet var på 4 pst. for 2012. Når vi så går inn i tallberegningene for lederlønninger, kan vi lese at lederlønningene i staten innenfor hovedtariffavtalens virkeområde økte med 7,9 pst. I tillegg har vi sett tallene som er kommet i media knyttet til de statlige selskapene. Der har faktisk lønsutviklingen for lederne vært på 8,5 pst. Da kan vi skjele til privat sektor, som i 2012 hadde 0,3 pst. gjennomsnittlig lønnsøkning.

Spørsmålet mitt til statsråden er følgende: Er statsråden fornøyd med den jobben som her er gjort, som sørger for at lønnsøkningen for ledere innenfor hovedtariffavtalen ligger nærmest dobbelt så høyt som for lønsmottakerne?

Statsråd Trond Giske [10:47:23]: En av denne regjeringens viktigste prosjekter har vært å prøve å få til en jevnere fordeling i det norske samfunnet. Et av tiltakene har vært å ha en helt annen og mer offensiv holdning til veksten i ledergodtgjørelser enn det vi opplevde under den regjeringen vi overtok etter. Det begynner nå å gi resultater. I de selskapene som jeg har ansvaret for, og som er børsnotert, er veksten i samlede godtgjørelser i 2012 på 2,9 pst. Vi har noen selskaper som fortsatt er unntak. Statoil og Telenor, som de to største selskapene i Norge, har fortsatt

en vekst over gjennomsnittet. Men til og med når du regner med dem, og du regner med alle godtgjørelser, som er vår regel, så er altså veksten under 3 pst. Det er et bra resultat. Da begynner det å sive inn i disse selskapene at vi mener alvor med en moderat lederlønsutvikling. Det er også helt nødvendig, for det er umulig å kreve at vanlige folk skal vise moderasjon hvis de på toppen går foran. Men la meg legge til: Det er også komplett umulig å kreve moderasjon hos vanlige folk hvis du gir mange milliarder – titalls milliarder – i skatteuttak for dem som har mest fra før, mens vanlige folk får noen hundrelapper. Hvis f.eks. hele formuesskatten forsvinner, hvordan skal folk se på at den rikeste 10-prosenten stikker av med nesten alle pengene, mens vanlige folk med vanlige jobber får en slikk og ingenting fordi de ikke sitter med de store formuene. Det vil undergrave hele fordelingspolitikken, det vil skape større forskjeller mellom folk, og det vil gjøre det nesten umulig å kreve moderasjon. Vi skal fortsatt ha en meget framoverlent holdning til lederlønnene. Jeg har sågar varslet at jeg kommer til å bytte ut styrer som ikke følger disse kriteriene – eller i hvert fall gjøre det til et vurderingskriterium når styrer skal velges – og det ser vi nå gir resultater ved at lederlønsveksten, i hvert fall i 2012, er langt mer moderat enn tidligere.

Harald T. Nesvik (FrP) [10:49:35]: Nok en gang prøver statsråden å unnlate å svare på det konkrete spørsmålet som jeg hadde, og i stedet prøver å komme med noe tilbake.

Ja, jeg er helt enig med statsråden i at vi ikke kan tillate at alt skattelette skal tas på formuesskatten. Det er også derfor Fremskrittspartiet har vært klokkeklar på at å heve bunnfradraget og sørge for at man senker skatter og avgifter for vanlige folk, står i hovedfokus i Fremskrittspartiets alternative budsjett. Det kan statsråden lese der uten at vi tar det inn i denne debatten.

Min utfordring videre til statsråden er følgende: I privat sektor hadde man en gjennomsnittlig økning for ledere på 0,3 pst., mens staten åpenbart har vært nesten ti ganger høyere i disse selskapene. Vel og bra, men spørsmålet mitt er: Hvilke ytterligere grep vil statsråden gjøre? Kan det være en løsning for statsråden bl.a. å vurdere å se på aksjeloven for å se om kanskje lederlønnene i statlige selskap og aksjeselskap bør kunne avgjøres av generalforsamlingen og ikke av styrene?

Statsråd Trond Giske [10:50:44]: Jeg tror det aller viktigste er å velge styrer som skjønner at vi mener alvor med lederlønsmoderasjon. Som sagt, når den totale godtgjørelsen i 2012 i de børsnoterte statlige selskapene er på under 3 pst., er vi i ferd med å lykkes. Men det er utrolig viktig at man ikke bare ser på lønn, for hva gjorde vi? Først sa vi nei til alle opsjoner, disse gigantpakkene som lederne fikk knyttet til aksjekurs. Så sa vi at bonus skal begrenses til 50 pst. av fastlønnen. Og så sa vi at man skal vise moderasjon i fastlønn. Nå har vi sagt at det ikke skal gis fallskjerm eller sluttpakker som overskrider mer enn et års etterlønn, og vi har også sagt at det skal være begrensninger på hvordan pensjonssystemet utformes. Nå har vi inngjer-

det alle godtgjørelsene, og det er summen av hva man får, som er det avgjørende. Hvis man stenger bare én ting, tyter det ut på andre områder. Nå har vi tatt alle. Når man ser på alt, er det under 3 pst. i 2012. Da er vi i ferd med å lykkes, men vi skal holde øye med selskapene og sørge for gode styremedlemmer som tar lederlønsutviklingen på alvor.

Presidenten: Det blir gitt anledning til tre oppfølgings-spørsmål – først Ketil Solvik-Olsen.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:52:09]: Det er litt forunderlig å høre på denne spørreunden, for en får ofte svar på helt andre ting enn det en spør om – og ofte helt irrelevant. Slik som når en snakker om at pengebruken må holdes innenfor handlingsregelen, mens tiltakspakken som næringsministeren fremmer for treforedlingsindustrien, i all hovedsak er utenfor handlingsregelen. På samme måte snakker en om lederlønnene, og at en nå skal få gode styrer. Da regjeringen la fram St.meld. nr. 13 for 2006–2007, skrev regjeringen:

«Regjeringen vil sikre moderasjon i lederlønnene i selskaper der staten er en betydelig eier.»

Nå har vi fått ny næringsminister, som står her foran oss. Han skriver i brev til Harald T. Nesvik fra Fremskrittspartiet 1. juli 2011 at det er en intensjon at selskapene skal bidra til moderasjon. Så man har gått fra å si at en skal sikre moderasjon til å si at en håper på moderasjon. Så sier en her at det er opp til styremedlemmene å avgjøre. Fremskrittspartiet mener at dette kan avgjøres direkte på generalforsamling.

Hvorfor er ikke det en bedre løsning når den tross alt er i tråd med det som regjeringen sa før Giske ble næringsminister?

Statsråd Trond Giske [10:53:15]: Vi kan godt vurdere ulike systemer innad i selskapene, men det viktigste er jo at de som tar beslutningene i den daglige strategileggingen, og som ikke minst rekrutterer ledelse, nemlig styret, tar dette på alvor. Jeg vet ikke om den semantiske debatten om å bidra til, ha som mål eller sørge for er den viktigste når resultatene nå er der. Vi ser for 2012 at det er en vekst i godtgjørelsen i disse børsnoterte statseide selskapene på under 3 pst. Da har vi lyktes. Vi har fått bort opsjonene, vi har begrenset bonusene, vi har begrenset sluttpakkene og vi sørger nå også for moderasjon i lønsutviklingen.

Det at man får svar på mer enn man har spurt om, skyldes vel kanskje at man av og til spør om ting som man fra opposisjonens side har gjort seg opp en mening om svaret på forhånd. Og Fremskrittspartiet kommer altså ikke unna at mye alvorligere enn lederlønsøkningene vil være en enorm skattelette til de rikeste. Da vil moderasjonen forsvinne som dugg for solen fordi vanlige arbeidsfolk ikke vil nyte godt av de store skatteuttakene.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:54:22]: Heldigvis er ikke det Fremskrittspartiets politikk.

Presidenten: Presidenten ber Ketil Solvik-Olsen vise respekt for reglene i Stortinget.

Svein Flåtten – til oppfølgingsspørsmål.

Svein Flåtten (H) [10:54:37]: Dette har jo vært en av den rød-grønne regjeringens fanesaker, også en av statsråd Giskes fanesaker. Når han besvarer dette spørsmålet med å snakke om fordelingseffekten av eventuell reduksjon av formuesskatten, er det et merkelig svar fra en regjering som på søndag varslet at de ville redusere skatten for næringsliv og investeringer med 3 mrd. kr – helt underlig og i det hele tatt ikke relevant.

Jeg vil gjerne stille spørsmålet på en litt annen måte, for jeg ser at næringsministeren har gjort en god del på dette området. Det har gått langsomt, lederlønningene ligger fortsatt relativt høyt. Men han sa i sitt første svar at han var beredt på å bytte ut styrer, eller i hvert fall ha det som vurderingstema. Hvor langt kommer han til å være villig til å gå for å få fortgang i sin fanesak?

Statsråd Trond Giske [10:55:47]: Jeg tror det vi varslet i fjor om at dette nå også vil bli gjort til et vurderingskriterium når styrene eventuelt blir gjenvalgt eller byttet ut, har hatt sin effekt, for å si det slik. Da tror jeg man virkelig skjønnte ute i styrene at dette mente vi alvor med. Det tror jeg også reflekteres i de resultatene vi nå får. Nå har vi gjort en del bytter i en del styrer, bl.a. i styrer som har hatt en lederlønsutvikling langt utover det som i hvert fall Stortinget har ment var forsvarlig. Det har hatt med mange ting å gjøre, og vi går aldri ut og sier at det og det styremedlemmet vil bli byttet ut av den og den grunnen. Men at det er med som et vurderingskriterium, tror vi har hjulpet.

Det er ganske interessant å se på de overordnede tallene. Norge er et av de få landene hvor forskjellene mellom rike og fattige faktisk minker. I Sverige, under den borgerlige regjeringen, er det stikk motsatt, der øker forskjellene mellom de rikeste og de fattigste. Det er utrolig viktig for et samfunn å ha forholdsvis små forskjeller – det gjør samfunnet rett og slett bedre for oss alle.

Presidenten: Hans Olav Syversen – til siste oppfølgingsspørsmål.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:57:02]: Jeg husker veldig godt at vi hadde høring i kontrollkomiteen om lederlønninger – det er vel tre år siden, så det har ikke akkurat vært noe strakstiltak dette, det har tatt sin tid. Men jeg er helt enig, det går i riktig retning.

Moderasjon er det ikke bare behov for i de statlige selskapene, det er en generell utfordring. Skal man kreve moderasjon av sine arbeidstakere, bør man ha det også på ledernivå.

Jeg vil i grunnen rett og slett konkret utfordre statsråden på følgende: Bør ikke loven endres, slik at de samlede godtgjørelser som gis til ledelsen, nå legges til generalforsamlingen for godkjenning der? Vi vet at mange styremedlemmer sitter i hverandres styrer og dermed også sørger for seg. Jeg tror kanskje et slikt signal ville bety mye for en moderasjonslinje i mange flere selskaper enn bare de statlige.

Statsråd Trond Giske [10:58:03]: Jeg skal ikke avvise noen forslag over bordet, det er jo dette Sveits har vedtatt i en folkeavstemning. Men jeg tror at man til sjuende og sist uansett er avhengig av styrer som har denne bevisstheten. For en generalforsamling vil vel også etter den sveitsiske modellen – så vidt jeg forstår – bare få dette i etterkant. Det er alltid styret som rekrutterer og ansetter en leder, og da avtaler en godtgjørelse. Så det er nok pluss og minuser ved et slikt system.

Men jeg er enig i Syversens beskrivelse, at det kanskje i for stor grad har vært for mange i styrene som selv har den typen avlønninger som reflekteres i disse galopperende lederlønningene, og at det også trengs folk med en annen bakgrunn og en annen innsikt. Jeg tror også de rundene Stortinget har hatt, og som Syversen selv har vært engasjert i, har hjulpet, det har økt bevisstheten og økt trykket. Det er veldig viktig ikke å undergrave dette med å vri hele skattepolitikken om til en veldig forskjellsbehandling mellom dem på toppen og de lavere. Nå forstår jeg at Kristelig Folkeparti ikke får være med på disse lunsjmøtene mellom Høyre og Fremskrittspartiet, og det tror jeg er bra, for Kristelig Folkeparti har stort sett stått sammen med oss i å beholde et skattesystem som bidrar til omfordeling. Det håper jeg Kristelig Folkeparti også vil gjøre i framtiden.

Presidenten: Vi går til siste hovedspørsmål.

Michael Tetzschner (H) [10:59:24]: Jeg har et spørsmål til barneministeren om de mest utsatte barn som kan tenkes.

I går kom lovforslaget som med minimale endringer viderefører tigging i Norge. Statsadvokaten i Hordaland advarte i høringsrunden mot lovutkastet fordi det ikke skilte mellom voksne og barn. Når regjeringen ikke vil foreslå totalforbud mot tigging, mener statsadvokaten at det i hvert fall burde innføres en adgang til å nekte barn å tigge. Et slikt forbud ville gjort det lettere for politiet å gripe inn overfor personer som utnytter barn til tigging. Forbudet ville også kunne forhindre at foreldre tar barna ut av skolen for at de skal være med til Norge for å tigge, uttalte statsadvokaten. Men hva er så landets barneminister med på å foreslå, i stedet for et forbud mot å bruke barn til tigging? Jo, hun er med på å foreslå at barn under 18 år fritas for meldeplikten – altså ingen nedre aldersgrense for tigging, slik statsadvokaten ba om.

Nå er det jo et ledd i de rød-grønnes realitetsorientering, får man anta, at de har gitt opp kampen mot fattigdom, så nå går de rundt og sier at den ikke kan forbyes – og det er det jo ingen som bestrider. Men vi kan bestemme oss for å forby barnetigging. Regjeringen, som altså med viten og vilje åpner vårt land og våre byer for trafficking av barn og andre i sårbare avhengighetssituasjoner, slik at det heretter blir lettere for barn å tigge enn for voksne, har altså en barneminister som i en annen sammenheng har uttalt at hun har ansvar for alle barn i landet.

Mitt spørsmål blir da: Hvilke tiltak utover dusj og toalett forbereder barneministeren, hvis vi nå kan vente oss flere barnetiggere til landet?

Statsråd Inga Marte Thorkildsen [11:01:23]: Dette var en noe overraskende vri på en problemstilling som heldigvis blir hyppig debattert i Norge – og det bør den bli. Ikke minst bør vi bekymre oss for barns situasjon også i hjemlandet, når foreldre er nødt til å reise fra sitt eget hjemland fordi de ikke har noen som helst framtid i det landet der man skulle ønske at de hadde mulighet til å få både arbeid og en sosial trygghet, som gjorde at de kunne være gode foreldre for sine barn.

Representanten spør om en lov som tilligger Justisdepartementet, og tar opp problemstillinger som handler om hvorvidt vi kommer til å se en mengde barn tigge i gatene i denne byen og andre steder i landet, med det lovforslaget som har kommet. Jeg har ikke hørt det oppe som en problemstilling. Tvert imot er det sånn at hvis barn sitter på gata og tigger, er det en barnevernssak. Da skal barnevernet gå inn og sjekke hva som er forholdene for det konkrete barnet, og det forventer jeg at de også vil gjøre med en sånn meldepliktordning som nå er foreslått.

Det ville jo også være veldig rart om man skulle be barn registrere seg som tiggere når vi ikke skal tillate at barn skal tigge på gatene, men tvert imot sette inn virkemidler dersom det er tilfellet at barn er ute og tigger – for da er det grunn til å være bekymret for barnet og hvordan det er ivaretatt. Det er også sånn at barn som er i Norge, skal sikres skolegang.

Så problemstillinga som representanten reiser, er jeg selvfølgelig åpen for at vi må diskutere videre, men det er nå i hvert fall en ny vri på et problem som kommer til å bli heftig debattert videre.

Jeg vil også benytte anledningen til å si at jeg håper at man i denne byen vil være interessert i å ta i bruk et bredt spekter av virkemidler for å avhjelpe situasjonen for mennesker i nød, men også for byens befolkning, som har krav på trygghet.

Michael Tetzchner (H) [11:03:26]: Hvis barneministeren, som i en annen sammenheng har uttalt at hun føler ansvar for alle barn innenfor rikets grenser, hadde vært opptatt av og interessert i dem, ville ikke denne vrien vært overraskende. Da hadde hun interessert seg for fenomenet mindreårige tiggere.

Det er ikke tilfeldig at jeg viser til Statsadvokaten i Hordaland, for han har hatt som påtaleoppdrag å føre aktoratet i en veldig stygg menneskehandelssak som involverte mindreårige. Når statsråden viser til barnevernet, er det nettopp i den saken understreket at barnevernet ikke fungerer i denne sammenhengen. Et av barna som var omhandlet i denne dommen fra Bergen, var innbrakt over 30 ganger av politiet i 2008 og 2009. Hun var da 13 år. Samtlige innbringelser gjaldt tigging, ordensforstyrrelse eller vinningskriminalitet.

Mitt spørsmål til barneministeren er: Hvilken ekspertise er det hun har som gjør at hun kan ignorere råd fra påtalemyndighet, politidistrikt og Politidirektoratet, som kunne forebygge barnetigging i Norge?

Statsråd Inga Marte Thorkildsen [11:04:35]: Igjen: Selve lovverket ligger under Justisdepartementet, så for

detaljer i dette spørsmålet må man nesten henvende seg til justisministeren.

Men mitt ansvar er barnevernet, og jeg har hatt mye dialog med barnevernet om hvordan man skal håndtere disse sakene. Barnevernet sier at de syns at det er vanskelig, fordi det bl.a. gjelder foreldre som ofte er her over kort tid og så reiser hjem igjen. I den grad de har med seg barn, har barnevernets bekymring vært at en del av disse barna har blitt værende igjen i leiligheter uten tilsyn, hvilket er et kjempeproblem. Vi er da nødt til å se på: Hva er mulighetene for å gi disse barna den tryggheten de trenger? Nettopp det at det er EØS-borgere som bare er her over kort tid og så reiser hjem igjen, gjør at det er veldig vanskelig å vite hvordan man skal håndtere det.

Men å tro at et generelt forbud mot tigging kommer til å gjøre at folk ikke reiser til Norge lenger, mener jeg er naivt. Det kommer de til å gjøre, og da finner de andre leveveier. Men disse barna er vårt ansvar uansett.

Presidenten: Det blir gitt anledning til tre oppfølgings-spørsmål – først Linda C. Hofstad Helleland.

Linda C. Hofstad Helleland (H) [11:05:55]: Det er jo et økende problem at barn av ressursvake mennesker utnyttes til tigging i Europa. Det regjeringen gjør nå, er å innføre enkelte restriksjoner for å gjøre det vanskeligere for voksne å tigge. Samtidig unntas barn fra de samme restriksjonene, mot statsadvokatens anbefaling. Det er det som gjør dette spørsmålet relevant for barneministeren.

Jeg blir bekymret når jeg hører svarene fra barneministeren nå i dag, for det virker ikke som om barneministeren har vært inne i de vurderingene som regjeringen har gjort, når man unntar barn fra samme restriksjoner. Det kan se ut som om man lukker øynene for barnetigging når man ikke ønsker å sette inn tiltak. Vi hadde forventet at det hadde vært gjort grundige vurderinger av barneministeren når man går imot statsadvokatens anbefaling. I denne sammenhengen er det viktig å sikre at barn ikke blir brukt til tigging.

På hvilken måte (presidenten klubber) har barneministeren vært involvert i dette arbeidet?

Presidenten: Presidenten vil be om at taletiden respekteres

Statsråd Inga Marte Thorkildsen [11:07:10]: Dette ligger under justisministerens konstitusjonelle ansvar – sånn er det. Vi har jo drøftelser internt i regjeringa om ulike sider ved de forskjellige lovene, men alle detaljer i hvert enkelt lovverk som andre departementer har ansvar for, er ikke nødvendigvis vi inne i.

Men spørsmål om barn er vi jo opptatt av, og vi er opptatt av å ivareta disse barna. Men gjør man det gjennom forbud, eller gjør man det på andre måter? Det som har vært min og vår store bekymring, er jo hvordan barnevernet klarer å ivareta disse barna. Noen av dem ser vi på gata, men det er ikke så ofte. Stort sett er de skjult. De kan være skjult i leiligheter, som jeg sa, mens foreldrene

er ute og tigger, og da er det i så fall en omsorgssvikt for de barna. Det kan være at de er igjen i hjemlandet. Det er mer problematisk og vanskelig å håndtere for oss, men da kan vi kanskje bidra gjennom EØS-midlene – det ønsker vi i hvert fall i større grad å gjøre. Det kan være at barna holdes i fangenskap eller tvinges til å utføre ulike former for slavearbeid, og da er det i så fall både et politiansvar og et barnevernsansvar, og da må vi sikre dem god kompetanse.

Presidenten: Solveig Horne – til oppfølgingsspørsmål.

Solveig Horne (FrP) [11:08:26]: Jeg er overrasket over at statsråden på en måte skyver ansvaret fra seg og over til justisministeren.

Statsråden er altså barneminister, og hun sier på inn- og utpust ved alle anledninger hun har, at barneminister har ansvar for alle barn. Vi har sett mange eksempler på barn som tigger – alvorlige saker, saker som er relatert til menneskehandel, og som barnevernet bør være inne i, men der barnevernet ikke gjør den jobben de skal.

Nå sier statsråden flere ganger at det er barnevernets ansvar, og jeg håper for all del at barnevernet blir satt i stand til å håndtere dette. Derfor er det urovekkende at barn ikke er tatt med i denne meldingen, når vi vet at det er barn som blir utsatt for menneskehandel i form av tigging.

Så mine spørsmål til statsråden blir i grunnen: Har Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet vært høringsinstans i denne saken? Hadde departementet noen innvendinger, og hvilket samarbeid har det vært i denne saken som ble lagt fram, sett fra departementets side?

Statsråd Inga Marte Thorkildsen [11:09:31]: Jeg synes det er rart at opposisjonen gjør et nummer ut av at noen ting tilligger en annen ministers konstitusjonelle ansvar. Det betyr at det er de som sitter med detaljene og har ansvar for lovutforminga. Vi er alltid høringsinstans – det er sånn systemet fungerer. Da tar vi opp ting som vi er opptatt av, og det vi særlig har vært opptatt av, har vært bl.a. spørsmålet om sosialpolitiske virkemidler. Her kommer også muligheten for barnevernet til å spille en rolle. Mitt konstitusjonelle ansvar er å sikre at barnevernet fungerer og kan gjøre en jobb også for disse barna.

Så er det en mengde problemstillinger som reises, som gjør at også UD er nødt til å være inne, fordi det i stor grad handler om EØS-borgere og fri bevegelse, og om hvordan man i slike sammenhenger forholder seg til foreldrene.

Menneskehandel har vi tatt opp. Der har vi hatt egne virkemidler for å få bukt med menneskehandel som knytter seg bl.a. til asyl, men som også kan knytte seg til noen av disse sakene ved at man bl.a. skal kunne holde tilbake barn.

Så det er jo ikke slik at vi sitter med hendene i fanget, men det er slik at vi er nødt til å jobbe for bedre kompetanse i barnevernet og for å gi dem virkemidler som gir dem anledning til å gripe inn.

Presidenten: Trine Skei Grande – til oppfølgingsspørsmål.

Trine Skei Grande (V) [11:10:48]: Jeg vil oppfordre statsråden til å gå inn i temaet, fordi det er så mye vrangkunnskap som bringes ut på dette området, det er så mye feilinformasjon, og det er så mange forestillinger. Når f.eks. Statsadvokaten i Hordaland tror at alternativet for rombarn i Europa er å gå på skole, betyr jo det at man ikke har peiling på hvor disse barna faktisk kommer fra.

Barnevernloven gjelder for alle barn som oppholder seg i Norge. Det betyr at statsråden aktivt kan bruke barnevernloven. Det gjorde barnevernet i Oslo for tre år siden, da man så at barn begynte å komme ut på gata for å tigge – på samme måte som de hadde gjort hvis narkomaner hadde tatt med seg barn ut på gata for å tigge. De sa at hvis du gjør det, blir faktisk barnet tatt fra deg. Det var veldig effektivt. Da ble alle barna sendt tilbake igjen til hjemlandet når foreldrene ble igjen her.

Vil statsråden sørge for at barnevernet faktisk bruker det virkemiddelapparatet man har, ved å si at barn faktisk ikke skal være på gata og tigge?

Statsråd Inga Marte Thorkildsen [11:11:46]: Svaret på det er ja – sjølsagt. Det gjør vi også. Og som jeg sa i mitt svar til representanten Tetzschner helt innledningsvis, er nettopp barnevernet svaret på den problemstillinga som han reiser. Barnevernet må beskytte disse barna, for de utsettes i så fall for omsorgssvikt, og noen kan sågar være utsatt for menneskehandel. Hvis vi skal klare å avsløre det, er vi avhengig av et tett samarbeid mellom bl.a. politi og barnevern.

Så opplever jeg fra tid til annen at barnevernet er usikre på hvordan de skal forholde seg – det kan være til rombarn, og det kan være til barn av etniske minoriteter, barn fra andre steder i verden som er bosatt i Norge, at det altså ikke er en EØS-problematikk. Da er jeg veldig tydelig på at vi ikke skal ha et kulturrelativistisk barnevern i Norge. Alle barn har krav på den samme beskyttelsen, de har krav på det samme vernet. Det er ingen som tåler mer juling bare fordi foreldrene kommer fra et annet land. Derfor må vi ta det på alvor hvis man ser barn som tigger på gata, som ikke jeg har sett som et stort problem her i byen, men som er reist som en problemstilling fra politiets side. Så det er klart vi må ta det på alvor, men man kan være uenig i virkemidlet her.

Presidenten: Dermed er den muntlige spørretimen omme, og vi går videre til den ordinære spørretimen.

Sak nr. 2 [11:13:00]

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir en endring i den oppsatte spørsmålslisten. Presidenten viser i den sammenheng til den oversikten som er omdelt på representantenes plasser i salen.

Den foreslåtte endringen i dagens spørretime foreslås godkjent. – Det anses vedtatt.

Endringen var som følger:

Spørsmål 3, fra representanten Per Arne Olsen til helse- og omsorgsministeren, er trukket tilbake.

Spørsmål 1

Tom Staahle (FrP) [11:13:33]: «Ullensaker kommune ble av Helsedirektoratet i et brev av 25. juni 2010 formelt utpekt til å ha et særskilt beredskapsansvar for Oslo Lufthavn Gardermoen. Det påfører kommunen ekstraordinære kostnader relatert til helse- og sosialtjenesteområdet. I 2012 utgjorde kostnadene 2,7 mill. kr i ekstrautgifter som belastes kommunens budsjett direkte.

Er statsråden enig i at dette er kostnader kommunen skal få dekket av sentrale myndigheter?»

L a i l a D å v ø y hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Jonas Gahr Støre [11:14:07]: Alle kommuner er pålagt å ha beredskap for de helse- og sosialtjenester de er ansvarlige for. Norge er forpliktet av det internasjonale helsereglementet IHR, International Health Regulations, fra 2005. Hjemmelen for dette finnes i forskrift om varsling av og tiltak ved alvorlige hendelser av betydning for internasjonal folkehelse, den såkalte IHR-forskriften, som trådte i kraft 1. juli 2008. Gjennomføringen av forskriften omfatter varsling og oppfølging av smittsomme sykdommer av betydning for internasjonal folkehelse, mistanke om slike og mistanke om hendelser som ikke kan utelukkes å være en slik smittsom sykdom. Det er forutsatt at beredskapskravene etter IHR fra 2005 ligger innenfor rammen av lovpålagte oppgaver.

Helsedirektoratet har fått i oppdrag å utrede og utpeke hvilke lufthavner, havner og grensepasseringssteder som skal ivareta særskilte oppgaver dersom det skjer en hendelse av betydning for internasjonal folkehelse. De kommunene som har fått slike oppdrag, skal sørge for at de utpekte havner, lufthavner og grensepasseringssteder har tilgang til de lokaler og det personale og utstyr som er nødvendig for å kontrollere passasjerer, bagasje, last, containere, transportmidler, humant biologisk materiale, post-sendinger og varer, herunder dyr og planter, for å beskytte mot en alvorlig hendelse av betydning for internasjonal folkehelse.

Fire kommuner ble i 2010 utpekt som såkalte Point of Entry-kommuner. Disse er, som representanten sier, Ullensaker – med flyplass, Oslo – med havn, Bergen – med havn og flyplass og Tromsø – med havn og flyplass.

Regjeringen har bestemt at eventuelle merkostnader disse kommunene har som følge av gjennomføringen av IHR-forskriften, som hovedprinsipp skal dekkes innenfor tildelte rammer. Disse rammene er som kjent økt under denne regjeringen. Direktoratet har imidlertid i 2012 informert de fire kommunene om at dersom kommunene kan dokumentere merkostnader utover det kommunene fra før er ansvarlig for etter helseberedskapsloven og smittevernloven, kan de sende dokumentasjon på dette til direktoratet, som vil vurdere den type innkommet informasjon.

Tom Staahle (FrP) [11:16:07]: Jeg vil takke for svaret.

Det er jo slik at Ullensaker, med hovedflyplassen, ikke bare har dette beredskapsansvaret. Det er også veldig mange andre typer behov som dukker opp som følge av flyplassen. Det er behov for å opprette daglegevakt, som kommunen har gjort, for å ta vare på de som arbeider på flyplassen, og som pendler inn og ut. Det er tilfeller hvor det kommer reisende til Gardermoen som ikke har bostedskommune, og som kommunen må ta ansvar for, noe som påfører eksempelvis Nav ekstrakostnader.

Når det gjelder eventuelle søknader om å få dekket kostnadene, hvilke vurderinger ligger til grunn når departementet tar stilling til det?

Statsråd Jonas Gahr Støre [11:16:57]: Representanten er inne på et interessant forhold når han peker på de belastningene som disse kommunene har, og det er utvilsomt noen slike i Ullensaker. Så er det også slik at disse kommunene også har en del attraktive sider, fordi det blir mye aktivitet og verdiskaping knyttet til det at folk reiser og passerer.

Det er ikke slik at det er satt av egne ressurser for å skulle kompensere på dette området, men vi lytter til de bemerkningene som er kommet fra noen av disse fire Point of Entry-kommunene. Det er direktoratet som i første omgang vil vurdere dette materialet, se på det, og så vil departementet holde kontakt med kommunene. Men det er ikke tatt noen beslutning og heller ikke laget en spesiell liste med kriterier for å vurdere det, men vi er i alle fall åpne for at det i særskilte situasjoner kan gjøres tilgjengelig. Det regner jeg med blir gjort i bl.a. kommunen som representanten viser til.

Tom Staahle (FrP) [11:17:54]: Statsråden sier at kommunen har fått tildelt økte midler. Det kan man diskutere hva gjelder denne spesifikke kommunen og forholdet der. Men det er også slik at OSL og Avinor, spesielt, er et milliardforetak som sitter med et formidabelt overskudd, men som nyter godt av disse tjenestene.

Ser statsråden at kanskje noen av disse midlene – i og med at man nå yter en kommunal tjeneste – faktisk burde tilføres kommunen, siden staten jo har inndratt selskapskatten, som på et tidligere tidspunkt tilførte kommunen noen av de midlene som statsråden hevder at kommunen har?

Statsråd Jonas Gahr Støre [11:18:34]: Jeg forstår at dette er et relevant spørsmål å stille, særlig på vegne av kommunen, som representanten nå er en ombudsmann for. Men det er komplekse problemstillinger der jeg ikke vil konkludere, med tanke på hvordan skattemidlene, eierskapet og overskuddet fra disse to enhetene fordeles. Jeg må forholde meg til at når det gjelder det ansvaret de har etter IHR-regelverket, forventer vi at de løser det innenfor den forpliktelse som loven gir. Det har vært gjort de senere år.

Så er det litt uklart hvilke belastninger dette er, og hva det eventuelt fører til av meromkostninger. Der er vi åpne for at Helsedirektoratet kan gjennomgå det, hvis det foreligger relevant dokumentasjon. Så får vi vurdere eventuelle ytterligere tiltak på bakgrunn av det.

Spørsmål 2

Elisabeth Aspaker (H) [11:19:40]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til helse- og omsorgsministeren:

«En utredning i Helse Nord har konkludert med at det er behov for en ny luftambulans stasjonert på Evenes for å kunne betjene landsdelens tettest befolkede region på en tilfredsstillende måte. Det er likevel per i dag uklart når helikopter kan være på plass. Norsk Luftambulans har tilbudt seg å stasjonere et av sine helikoptre på Evenes i sommer, men har møtt en mur av byråkrati i Helse Nord.

Vil statsråden bidra til at Norsk Luftambulans får etablere en midlertidig sommerbase og slik styrke ambulansberedskapen?»

Statsråd Jonas Gahr Støre [11:20:19]: Beredskap er viktig i et langstrakt land som Norge. Heldigvis klarer norske prehospitaltjenester å levere svært gode resultater i internasjonale sammenhenger. Det er imponerende når vi tar landet vårt i betraktning. For kort tid siden diskuterte vi i denne salen akuttmottakene, og jeg la da vekt på at vi må se hele den prehospitaltjenestekjeden i sammenheng. Legevakt, bil-, båt- og luftambulanser og akuttmottak med ulike funksjoner utgjør i sum de tjenestene som kan bistå oss når vi trenger akutt medisinsk hjelp.

I Nord-Norge er det særlig krevende å ha gode nok helsetilbud på grunn av geografi og klima. Fra 2002 til 2006 hadde Helse Nord over 1,1 mrd. kr i underskudd. Det nye stortingsflertallet endret inntektsfordelingen mellom regionene slik at Helse Nord får økte ressurser til å ta høyde for sine spesielle forhold. Regionen er nå i økonomisk balanse. Styret for Helse Nord må etter råd fra sine fagfolk benytte ressursene slik at helheten i tilbudet blir best mulig. Det er nå luftambulanshelikopter i Brønnøysund og i Tromsø. På Banak og i Bodø er det samarbeid med redningstjenesten ambulansetjenester med Sea King-helikopter. Helse Nord har utredet og konkludert at nordre Nordland og Sør-Troms har dårligere ambulanshelikopterdekning enn resten av landet, og det er faglig grunnlag for å etablere en base. Evenes er anbefalt som et slikt plasseringssted. Styret for Helse Nord skal ta stilling til om de skal prioritere ressurser til en ny ambulanshelikopterbase eller benytte midlene til andre helsetilbud i landsdelen. Det vil, etter hva jeg erfarer, sannsynligvis skje på et styremøte i juni.

Stiftelsen Norsk Luftambulans eier operatørselskapet Norsk Luftambulans AS. Dette er det ene av to selskaper som drifter luftambulansetjenester i Norge. Jeg antar at Norsk Luftambulans AS vil være aktuell tilbyder i en anbudskonkurranse om en permanent base på Evenes. I påvente av beslutning om anbud har Stiftelsen Norsk Luftambulans, som representanten sier, tilbudt å drifte en midlertidig base på Evenes som en gave. Ledelsen i Helse Nord har uttrykt at deres hovedfokus er å vurdere en permanent base, og at de vil ha ryddige forhold knyttet til en slik anskaffelse.

Utformingen av helsetilbudet i Nord-Norge gjøres best i Nord-Norge. Jeg har liten tro på at det vil gagne innbyggerne i landsdelen å flytte beslutninger fra Bodø til Oslo.

Styret for Helse Nord er bredt sammensatt, og de skal få seg forelagt administrasjonens vurdering av tilbudet fra Stiftelsen Norsk Luftambulans på styremøtet 22. mai. Jeg avventer deres vurdering i denne saken.

Det viktigste for innbyggerne er hvilke permanente løsninger man får på plass. Helse Nord har gitt positive signaler om å arbeide for en ny base, og at den kan være på plass allerede mot slutten av neste år, dvs. i 2014 og ikke i 2016, som først var signalisert. Med bakgrunn i utredningen forventer jeg derfor at Helse Nord konsentrerer innsatsen om å få på plass en slik permanent base til beste for innbyggerne i regionen, og at de allerede nå er i en fase hvor de forbereder tilretteleggingen av det.

Elisabeth Aspaker (H) [11:23:17]: Ingen er uenig i at vi må få på plass en permanent base, men nå er det altså kommet et tilbud om en sommerbase i regi av Stiftelsen Norsk Luftambulans. Alle motargumenter som Helse Nord til nå har produsert, er ett etter ett blitt tilbakevist av juridisk ekspertise og andre. Nylig måtte den medisinske fagsjefen i Helse Nord også gå tilbake på påstanden om at det ikke var medisinsk samhandlingskompetanse i regionen som kunne håndtere et helikopter.

Denne sommeren skal Narvik sykehus delvis være stengt fordi det skal gjøres bygningsmessige oppgraderinger der. Samtidig vet vi at i denne regionen er det også stor tilstrømming av turister på sommertid, med stor trafikk og fare for trafikkulykker. Forstår ikke helseministeren at nei-argumenter fra Helse Nord ikke er akseptable i denne regionen, som er et sort hull på luftambulanskartet, og at en slik sommerbase ville være et verdifullt tilbud inntil man får en permanent base en gang i fremtiden?

Statsråd Jonas Gahr Støre [11:24:25]: La meg begynne med å si at jeg legger til grunn at det er et generøst tilbud som luftambulansen her har fremmet, og det har man grunn til å stille seg positiv til.

Så mener jeg at hvis vi ser konturene av avgjørelsen om en slik permanent base om veldig kort tid, vil jeg anta igjen, uten at jeg skal ha detaljerte meninger om prosess og fremdrift på dette, at Helse Nord da vil åpne for en anbudskonkurranse for å finne det beste tilbudet. At de da i en fase viser varsomhet overfor hva en helt sannsynlig tilbyder får av posisjon i den regionen, tar jeg til etterretning som et forhold de tillegger vekt. Så er det ikke slik at dette er et tilbud som blir tatt bort fra regionen – det er jo snakk om å opprette et tilbud i to måneder, som jeg ikke har noen grunn til å tvile på er et generøst tilbud.

Jeg har også merket meg at det stilles spørsmål fra enkelte om de ulike helikoptrene er egnet for det oppdraget. Jeg er heller ikke egnet til å konkludere på det. Jeg har tro på at styret i Helse Nord, når de kommer sammen og vurderer dette, har gode forutsetninger for å treffe beslutninger til det beste for befolkningen i landsdelen.

Elisabeth Aspaker (H) [11:25:29]: Svaret fra helseministeren nå står i sterk kontrast til det som er presentert i Harstad Tidende i dag, hvor førstekandidaten til Arbeiderpartiet sier at det er klar tale fra helseministeren, det er be-

stilling på en permanent base, og han tolker også helseministeren dit hen at her var man langt på vei villig til å legge til rette for at man skulle kunne få denne sommerbasen.

Jeg lurer egentlig på hva helseministeren tenker. Det vises her til anbud og en potensiell anbyder. Da måtte logikken i det være at uansett hvem som driver helseberedskap og luftambulans i Norge i dag, skulle man ikke i neste anbudsrunde kunne komme med et nytt tilbud fordi man er inne i tilbudet per i dag. Ser ikke helseministeren at vi har to potensielle utførere av denne tjenesten i dag, og det kan ikke være slik at man skal nektes å være med i neste anbudsrunde fordi man er inne per i dag og utfører tjenesten?

Statsråd Jonas Gahr Støre [11:26:29]: Jeg tror jeg nå uttrykte meg ganske klart i retning av det å få en permanent base og en rask avgjørelse av det virker klokt. Jeg respekterer at den avgjørelsen skal tas i nord, men jeg har inntrykk av at det er i den retningen tenkingen går. Så skal jeg ta alle forbehold om at styret vil ta den beslutningen. Det er punkt én. Det tror jeg er i samsvar med det andre jeg kjenner til, har uttalt om den saken.

Jeg har også kjennskap til at de såkalte sorte hullene er en tematikk i hele landet vårt. Det er et par av dem, og de blir adressert på denne måten. Det er ikke slik at dette er et selskap som er inne og har et anbud, og det må være greit å kunne by på et neste anbud, men det ville i tilfellet være snakk om at en av potensielt to anbydere rett før en anbudskonkurranse kommer inn og får en posisjon. Jeg vil ikke konkludere med hva de juridiske, tekniske og medisinske føringene for å få en slik posisjon som man da selv gir av egen generøsitet, vil ha for en slik prosess. Men jeg respekterer at de som er ansvarlige for anbudsprosessen, ønsker å ha integritet og ryddighet rundt den, og jeg er helt sikker på at de har det ut fra at de ønsker det beste for de helsetilbudene folk i landsdelen får.

Spørsmål 3

Fra representanten Per Arne Olsen til helse- og omsorgsministeren:

«I en debatt på Litteraturhuset 25. april uttalte helseministeren blant annet følgende: «(...) vi har ikke privatallergi, vi kjøper tjenester for 12 mrd. kr fra private klinikker og leverandører i helsevesenet (...)».

Kan statsråden redegjøre for hvilke tjenester som utgjør disse 12 milliardene?»

Presidenten: Dette spørsmålet er trukket tilbake.

Spørsmål 4

Per Roar Bredvold (FrP) [11:27:45]: Jeg ønsker å stille følgende spørsmål til landbruks- og matministeren:

«Selvforsyningsgraden av norskproduserte landbruksvarer har i løpet av den tiden den rød-grønne regjeringen har sittet med makten, blitt redusert fra 52 pst. til 47 pst.

Dette stemmer dårlig med de ambisjoner regjeringen hadde.

Er dette noe statsråden er fornøyd med?»

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:28:11]: Som representanten Per Roar Bredvold vet veldig godt, har vi i regjeringen satt oss et ambisiøst mål om å øke matproduksjonen i Norge med 1 pst. hvert år, nettopp fordi vi mener det er viktig at Norge er mest mulig selvforsynt, og at vi skal bruke landets ressurser til å produsere mat. Vi mener at vi er minst sårbare når vi har egen matproduksjon, og at det også er viktig for landets beredskap å ha egen matproduksjon.

Så har vi ikke hatt 1 pst. vekst i matproduksjonen, men i årene i den rød-grønne perioden har vi hatt en ganske stabil utvikling. Vi er blitt flere folk, så vi har ikke klart å ha den utviklingen i matforsyningen som vi ønsker etter den stortingsmeldingen, der vi ønsker en kraftfull vekst framover. Men målet vårt er 1 pst. vekst. Derfor er vi opptatt av å ha et sterkt tollvern, derfor er vi opptatt av å ha en vel fungerende jordbruksavtale, derfor er vi opptatt av å ha et samvirke som gjør at vi kan ha matproduksjon rundt omkring i hele Norge. Det grepet vi gjorde i fjor når det gjaldt toll, var et viktig tiltak. Jeg håper at de jordbruksforhandlingene vi nå er inne i, også kan bidra til at vi kan realisere målet om 1 pst. årlig vekst.

Per Roar Bredvold (FrP) [11:29:26]: Jeg takker statsråden for de konklusjoner han trekker.

Det var vel egentlig ikke noe svar på det spørsmålet jeg hadde. Reelt sett har selvforsyningsgraden blitt redusert fra 52 pst. til 47 pst., og det er ganske urovekkende. Samtidig ønsker regjeringen å dreie en del av den matproduksjonen vi har, over til økologisk produksjon. Som vi sikkert alle vet, når man dyrker økologisk, får man mindre mengde mat ut av areal og arbeid. – Det er én ting.

Så til en annen ting jeg har tatt opp flere ganger i spørretimen. Det finnes jo en del bønder, og mange av de bøndene vi har i Norge – heldigvis er så å si alle veldig kreative og tenker nytt – ønsker å ha mer jord, altså å dyrke opp mer jord. Det også er ganske vanskelig, for Fylkesmannens miljøvernnavdeling setter kjepper i jorda – i jorda, bokstavelig talt – for produksjon av mer mat. Da tenker jeg spesielt på korn, men også på gress.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:30:36]: Matproduksjonen har økt, men befolkningen har økt mer. På grunn av befolkningsveksten har vi satt oss det ambisiøse målet som jeg var inne på i stad, nemlig å øke matproduksjonen med ca. 1 pst. årlig framover. Vi har hatt en veldig sterk befolkningsvekst de siste årene, spesielt grunnet tung arbeidsinnvandring til Norge.

Når det gjelder økologisk landbruk, bruker vi litt ressurser på det. Det som er poenget vårt med satsingen på økologisk landbruk, er at vi ønsker å ha et mangfold i norske butikker, at forbrukerne skal ha et mangfold av produkter å velge blant. Derfor bruker vi i underkant av 200 mill. kr på det, for å stimulere til det mangfoldet. At Fremskrittspartiet alltid skal gjøre den økologiske bonden til en syndebukk,

når vi ser hvor lite ressurser vi bruker på det, og når vi ser at det er et marked for å ha de varene, forstår jeg ikke. Jeg mener det er rett at vi har et matmangfold i norske butikker, og da er økologiske produkter en del av det.

Per Roar Bredvold (FrP) [11:31:39]: Jeg takker statsråden for svaret. Ja, et mangfold vil Fremskrittspartiet ha. Det vil alle ha, for det er spennende å gå i butikker og kunne velge både av norske produkter og av utenlandske produkter. Derfor ønsker Fremskrittspartiet et mangfold når det gjelder alle slags matprodukter.

Tilbake til dette med syndebykk: Fremskrittspartiet ønsker ikke å gi noen stemplet syndebykk, som andre partier kanskje ønsker. Vi ønsker at alle skal få drive med det de vil, også innenfor landbruk, så hvis det er noen som ønsker å drive økologisk, skal de selvfølgelig få lov til det, og det er en del som etterspør økologiske produkter. Så det er ingen tvil om det, men det kan virke som om ikke alt det økologiske blir solgt som økologisk. Blant annet blir en del melk solgt som vanlig melk.

Men tilbake til dette med nydyrking: Vi må gjøre noe med Fylkesmannens miljøvernavdeling, slik at det blir et mer lokalt selvstyre på dette med å dyrke opp, for i dag er det en arealbegrensning på hvor mange mål den enkelte kommune kan ha lov til å si nei på. Skal du dyrke opp mer, må det altså til Fylkesmannen, og Fylkesmannens miljøvernavdeling har ofte lett for å si nei til dette på grunn av noen kokegropser eller hva det måtte være.

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:32:45]: Jeg må ta et lite forbehold, men jeg mener å huske at i forfjor var nydyrkingen på ca. 17 000 dekar. Det er en ganske omfattende nydyrking i Norge nå, og det er veldig bra, så det er mer nydyrking enn nedbygging – med det lille forbeholdet jeg tok.

Så har vi innført et nytt grøftetilskudd på 100 mill. kr, nettopp for å ta tak i den problemstillingen som Per Roar Bredvold snakket om med hensyn til å øke avlingsnivået i kornproduksjonen. Vi har gjennomført det, bruker 100 mill. kr på det, og har laget et veldig enkelt og ubyråkratisk system der man kan søke til kommunen. Hvis man ikke ser at det kan komme i konflikt med spesielle kulturverdier, kan kommunen ferdigbehandle det. Så vi gjør gode, målrettede tiltak. Her må det være et paradoks for representanten Bredvold at samtidig som Fremskrittspartiet snakker om økt matproduksjon, kuttet de ca. 5,5 mrd. kr i overføringene gjennom sitt alternative budsjett i fjor høst, og man ønsker en lavere toll. Da hadde det ikke vært lønnsomt å produsere mat mange av de stedene vi produserer mat i dag.

Spørsmål 5

Harald T. Nesvik (FrP) [11:34:09]: Jeg har følgende spørsmål til den ærede landbruks- og matminister:

«Statsråden har ved flere anledninger blitt utfordret på hvilke konsekvenser regjeringens endringer i importvernet, bl.a. på diverse oster, kunne få for andre norske eks-

portnæringer på lengre sikt. I den forbindelse har statsråden avfeid dette og bagatellisert eventuelle mottiltak som lite sannsynlig. Nå viser det seg at denne saken er blitt tatt til behandling i EU-systemet i form av en resolusjon.

Er statsråden fortsatt like sikker på at det ikke vil komme mottiltak fra EU?»

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:34:54]: La meg få ha den ære å svare den ærede tidligere medrepresentanten i helsekomiteen, Harald Tom Nesvik – nå næringskomiteen!

Vi har et velfungerende importvern, og det er en forutsetning for økt norsk landbruksproduksjon. Det legger vi opp til i meldingen om landbruks- og matpolitikken.

Etter WTO-avtalen fra 1995 kan Norge velge mellom å ha kronetoll eller prosenttoll for om lag halvparten av tollinjene for landbruksvarer. Disse tollinjene omfatter alle viktige norske landbruksvarer. Stortinget valgte i hovedsak bruk av kronetoll fra starten i 1995, men sa samtidig at det senere kunne bli aktuelt med overgang til prosenttoll dersom dette ga bedre beskyttelse.

Verdien av kronetoll minsker i takt med inflasjonen. De senere årene har det vært en økende import av viktige varegrupper som ost og kjøtt til full toll, en import som på sikt kan true avsetningen av de mest sentrale varene fra jordbruket.

I statsbudsjettet for 2013 foreslo regjeringen derfor prosenttoll istedenfor kronetoll på seks tollinjer for storfe kjøtt, lammekjøtt og ost med virkning fra 1. januar 2013. Stortinget ga sin tilslutning til denne omleggingen. Overgangen til prosenttoll vil bidra til å sikre volumet av norsk produksjon og kan også gjøre det mulig å få en prisutvikling framover som står i forhold til den normale kostnadsøkningen i samfunnet.

EU har i ulike sammenhenger gitt uttrykk for at de har et annet syn på omleggingen enn det jeg har. Slik representanten Nesvik påpeker, vil EU-parlamentet i slutten av måneden votere over en resolusjon som er kritisk til omleggingen, og landbrukskommissæren ga uttrykk for i møte med meg direkte at han hadde et annet syn enn jeg på om det var klokt eller ikke å legge om til prosenttoll.

Jeg vil understreke at omleggingen er i samsvar med våre internasjonale handelspolitiske forpliktelser. Dette er også flere ganger klart understreket av utenriksministeren. Vi har benyttet oss av en mulighet som ligger i WTO-avtalen, og som var en av forutsetningene for at Norge sluttet seg til denne avtalen tilbake i 1994.

Helt siden omleggingen ble kjent, har det vært reist spørsmål fra ulike hold, ikke minst fra norske miljøer, om vi kan forvente motreaksjoner fra EU.

Til det vil jeg bare si at EU ikke har møtt oss med motkrav på andre områder i de kontakter vi har hatt både på politisk og faglig nivå det siste halvåret. Fra norsk side har vi lagt vekt på en åpen og ryddig dialog. Vi har lagt vekt på å forklare bakgrunnen for endringene og hatt en god faktabasert dialog med kommisjonen om disse. Omleggingen til prosenttoll vil i meget beskjeden grad ramme eksisterende handel med EU og innebærer ingen endringer i de konsekvenser EU har ved eksport av landbruksvarer til Norge. EU

er for øvrig vel kjent med betydningen av importvernet for vårt landbruk ettersom de har et tilsvarende vern for sitt landbruk.

Jeg mener omleggingene helt avgjørende for utviklingen i landbruket og matindustrien framover. Omleggingen er tatt godt imot i sektoren, den skaper optimisme og viser at regjeringen tar hele sektoren på alvor.

Harald T. Nesvik (FrP) [11:37:56]: Jeg takker statsråden for svaret, og jeg forventet for så vidt det svaret som kom. Jeg har tatt en utskrift av resolusjonen, så hvis ikke statsråden har lest den, skal han få den av meg. Det er en resolusjon på tolv punkter knyttet til reaksjoner mot Norge. Den er allerede vedtatt av komiteen for internasjonal handel, med stort flertall. Det var vel bare fem i komiteen som stemte imot, og det var de grønne. I denne resolusjonen – som mest sannsynlig skal behandles på møte i Strasbourg i parlamentet i perioden 22.–23. mai, det er det som er estimert – går det bl.a. fram under punkt 7 at man ber kommisjonen umiddelbart gå i forhandlinger med Norge for å få fram en løsning. I punkt 8 ber man faktisk kommisjonen om å spesifisere hvilke tiltak man vil treffe overfor Norge dersom ikke disse forhandlingene fører fram.

Mener statsråden at man i hvert fall nå bør gå inn i en dialog for å se på disse forholdene?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:39:05]: Jeg valgte selv å reise til Brussel, helt uoppfordret, for å møte EU-kommisjonen, møte EU-parlamentarikere og snakke om disse endringene og andre viktige spørsmål. Selvfølgelig skal vi ha en god dialog med EU. EU er en svært viktig handelspartner. Norge er en ryddig partner for EU, og vi forholder oss alltid til de avtalene vi har inngått.

Så kan det være ulike syn på ting, og det er ikke så rart at danske og svenske politikere kan ha et annet syn på toll enn det norske politikere har. Men den norske regjeringens oppgave er å stå opp for det vi mener er norske interesser når det gjelder næringsmiddelindustri, norsk landbruk – og Elnesvågen, i representantens eget hjemfylke. Jeg står opp som statsråd for norsk landbruk og norsk næringsmiddelindustri, og så er det ikke til å forundre seg over at svenske og danske EU-parlamentarikere står opp for sin industri.

Så til en annen ting jeg har tatt opp flere ganger i spørre-timen. Det finnes jo en del bønder, og mange av de bøndene vi har i Norge – heldigvis er så å si alle veldig kreative og tenker nytt – ønsker å ha mer jord, altså å dyrke opp mer jord. Det også er ganske vanskelig, for Fylkesmannens miljøvernavdeling setter kjepper i jorda – i jorda, bokstavelig talt – for produksjon av mer mat. Da tenker jeg spesielt på korn, men også på gress.

Harald T. Nesvik (FrP) [11:40:07]: Jeg har ikke satt spørsmålsteget ved hvorvidt Norge har mulighet til å gå fra kronetoll til prosenttoll. Det ligger godt innenfor WTO-regelverket. Så det er ikke det som er spørsmålet her.

Spørsmålet er den konflikten man nå skaper inn mot vår desidert viktigste handelspartner. Jeg tror det er over 70 pst. av vår handel som går via EU-systemet.

Innenfor de tolv punktene som ligger her, hvor man henviser bl.a. til artikkel 19 i EØS-avtalen, er det også uttrykt at vi skal bygge ned handelsbarrierer innenfor landbruksprodukter. Det har vi faktisk skrevet under på, selv om landbruksprodukter er unntatt EØS-avtalen. Man ber kommisjonen om å treffe tiltak. Etter Lisboa-traktaten har parlamentet fått en betydelig viktigere rolle og er en større maktfaktor nå enn det var tidligere. Da var det kommisjonen dette var opp til.

Statsråden har forpliktelser overfor all næringsvirksomhet i Norge, ikke bare landbrukssektoren. Derfor er spørsmålet mitt: Vil statsråden virkelig ikke gjøre noe?

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum [11:41:17]: Da det var EU-diskusjon i 1994, var en av hovedgrunnene til at vi ikke ble medlem i Den europeiske union, landbrukspolitikken. Derfor har vi handlefrihet i landbrukspolitikken. Vi bruker den handlefriheten innenfor de avtaler vi har. Men så er det ulike interesser, og det er helt legitimt at ikke minst en del danske parlamentarikere har andre interesser i forhold til eksporttettet landbruk enn det norske politikere har, for vi har et landbruk som er mer rettet mot det nasjonale markedet.

Men det som er forunderlig, er at i Stortingets europautvalg er det representanter fra stortingets nest største parti, Fremskrittspartiet, som kobler toll på ost opp mot norsk gasseksport. Så langt har det gått i kreativiteten hos Fremskrittspartiet for å prøve å score flest mulig billige politiske poenger i forhold til ostetollen at man til og med valgte i Stortingets europautvalg å si at dette kunne ramme norsk gasseksport, eller det kunne settes spørsmålsteget ved norsk gasseksport til Europa. Alle forstår at dette er helt urimelig, det er bare forsøk på å snakke en næring ned.

Presidenten: Dermed er sak nr. 2 ferdigbehandlet.

Sak nr. 3 [11:42:22]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat. Ber noen om ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.